

bir miktardaki türemelerin teşkiline yarar. Bununla beraber bu lâhika canı olmayıp, bu sahifedeki bir çok kelimeler kullanış dışında kalmışlardır.

-[i]k li isimler, -meli isimler gibi (ortaç olarak kullanışlarında, § 854), eğer müteaddi bir fiilden türeme iseler meçhul bir mâna alırlar: *aç-ık* «ouvert» (*aç-mak* «couvrir» den); fakat daha çok alelade sıfatlara ve alemere (isimlere) yaklaşırlar.

(Müteaddi fiillerden yapılma) meçhul mânadaki -ik li sıfatlar şunlardır:

yum-uk yumulmuş «fermé»;

bas-ık basılmış, alçak «bas, renforcé»;

ez-ik ezilmiş «broyé»;

boz-uk bozulmuş «abîmé, gâté»;

sök-ük «décousu, délié, (plante), défait, arraché»;

dev(.)r-ik «renversé, retourné (lèvre)» (*devirmek* ten, § 121);

dağ-ık (Bianchi, طغى ve 1426 yılı yazmaları, yaprak V° 115, طغى) dağılık «dispersé» (bugün kaybolmuş olan *dağ-mak* mastarından); mk. *dağ-it-mak*, *dağ-in-mak* darma *dağ-an*;

gay-ık «répandu, évasé; Ural nehrinin türkçe adı «nom du fleuve Oural»;

çarp-ık Cin çarpmış olan «possédé par le mauvais esprit»;

çak-ık «frappé», *a(-)k* kelimesinin mânadaşı «dérangé (esprit), balafre»;

yit-ik «perdu» (*Ris. B. 49, ۴۰*);

yaz-ık (Balkanlarda, lehçe lûgati olarak) yazılmış «écrit»; günah, ziyan.

ay(.)r-ık (mk. § 465);

as-ık (surat) «(mine) allongée»; *süz-ük*, (bakış) «(regard) pâmé «œillade», *çiz-ık* veya *çiz-ik*, *kıs-ık*, *dök-ük*;

Aynı takımdan olan şu başka sıfatların mânaları için kamuslara bakınız:

Çöz-ük, *sil-ik*, *yık-ık*, *kes-ik*, *kır-ık*, *bur-uk* [1], *yar-ık*, *oy-uk*, *kaç(u)r-uk*, *ged-ik* (mk. *k'ert-ik* ve *çent-ik*); *oy-uk*, *sık-ık*, *boğ-uk*, *yırt-ık*, *sıy(i)r-ık*, *saç-ık*, *sars-ık*, *kas-uk*, *yol-uk*, *tut-uk*.

(Lâzım fiillerden yapılma) malûm mânalı sıfatlar şunlardır:

çık-ık (= çıkmış, çıkan «saillant, qui ressort» [2].

bat-ık (= batmış, batan «qui s'enfonce»; alçak «bas»; çukur «creux»);

çök-ük (= çökmüş, çöken « ; « ; « ; « »);

kaç-ık (= kaçmış, kaçan [alın] «fuyant [front]»;

düş-ük (= düşmüş, düşen [diş] «qui tombe [dent]; vaktinden evvel düşmüş, düşen, doğan [çocuk] «[l'enfant] né avant terme»;

Şimar-ık, *don-uk*, *soğ-uk*, *ay-ık*, *kaşk-ık*, *kop-uk*, *kabar-ık*, *yan-ık*, *yat-ık*, *çev-ik* (mk. *çevir-mek*) [3] gibileri de bunlardandır. [4]

[1] Bu kelime *m>b* değişimiyle lehçemizde (yüzü buruşuk) asli mânasıyla (ihtiyar) demek olan *mor-uk* kelimesini vermiş görünüyor. A.U.E

[2] Bu kelime aynı zamanda (bir uzuvda mafsallarından fırlayıp çıkan kemik) mânasıyla de kullanılır; *kırık* ta (kırılan kemik) mânasıyla böyle kullanılır. A.U.E

[3] Müellif bunu (çevirmek) ten türeme olarak gösteriyor ise de, bizce bu (tez davranmak) mânasındaki (*iv-mek*, *ev-mek*) mastarlarının *ç>hemze* değişimli (*çev-mek*) mastarından olsa gerek. A.U.E

[4] (Eski Osmanlı lehçesinde yazı yazmak mânasıyla) kâh müteaddi ve (sona ermek mânasıyla) kâh lâzım olan *bit-mek* mastarının verdiği *bit-ik* suretindeki türeme kelime de, kâh (eski Osmanlıca'da *yazılmış* mânasıyla) meçhul olarak, kâh (sona ermiş, sona eren mânasıyla) malûm olarak yine bu sınıfa dahil bir kelimedir. J.D.

Sar-ık, dön-ük, g'ev-ik, yet-ik, (her hangi bir makama, rutbeye veya bir yaşa yetmiş); Karaman lehçesinde: *en yetik haneler* «en iyi sileler»; *yetik k'emâletinde*, yetişkinlik çağında «à sa majorité»; burada *k'emâlet* kelimesi «yaş, çağ» mânasındadır; Feq., II, 41 ve 74).

Şu aşağıdaki isimlerin çoğu alem «cevhori isim, ismi zat» «substantif» diye kullanılabilirler:

tut-ık (eski Osmanlıca'da) perde, yaşmak «voile»; [1]

yar-ık yarılmış yer «fente»;

g'ed-ik çentik, rahne «arrentement»;

g'öy-ük (eski Osmanlıca'da) sıtma «fièvre».

Şu aşağıdaki isimler yalnız alem olarak kullanılır:

sar-ık (*sar-mak*'tan «sarılmış, sarılan şey» suretinde asıl mânasıyla) başa sarılan tülbent «turban».

böl-ük kısım «partie»; bir askerî birlik, muayyen sayıda neferlerden ibaret kısım «compagnie»;

at-ık bir nevi yayık «sorte de baratte»;

Becer-ik, buy(u)r-ık, sor-ık, kaz-ık, kat-ık, yat-ık, kon-ık, dol-ık; (mk. *ta(-um)*); *tom(u)ş-ık* (mk. *tomuş-mak*); *il-ik, em-ik, emzi-k* (mk. *emzir-mek*); *iv-ik, basır-ık, ısır-ık, saş-ık* (mk. *saş-ak*); *sürt-ük, beş-ik* (eski Osmanlıca'nın, *sallamak* «balancer» mânasındaki *biş-mek* veya *beş-mek* kelimesinden); *dik-ik* (bak. *dik-ek*).

Şuna dikkat edilmeli ki, § 581, 2° de söylenilen (ifadekâr) fiillerin çoğu *-ik* li türemeler teşkil etmektedir:

Añsır-ık, üfür-ük, öksür-ük, tıksır-ık, ıksır-ık, inçkir-ık, çığır-ık, süm-ük.

Öteki Türk dillerindeki aynı teşekkülleri mukayese ediniz:

(tob.) *simgirik* [2] ki, *sümük* ile aynı mânadadır;

(alt.) *çingir-ık* [3] *sümük* «morve»; (slt.) *kaçır-ık* veya *kağır-ık* ve Çağatayca *tüfkür-ük* *tükrük* «erachat»;

[1] Türkçe'den besbelli Farsça'ya da geçmiş olan bu kelime Tevfik Fikret tarafından Farsça bir izafet terkiibinde şöyle kullanılmıştı:

sâkin bir akşam-ın tutuk-ı erguvânını

«Durgun bir akşamın erguvan renginde perdesini.» A.U.E

Bizce bu kelime esasen örtmek, kapamak mânasındaki *ta-mak* D. L. T. 10, 87, III, *takamak*; ykl. *tıkamak, tuyuk* (= mânası örtülü kıt'a, rübai), *duvak* gelinin yüzüne koydukları örtü ki, sonraları olduğu gibi ince değildi, *tut-ak* «ağrı» kapayan) dan yapılmış olsa gerek. A.U.E

[2] *Süm-ük* kelimesi bir bakıma *sümkür-ük* ten *ür* parçasının aşınmasıyla husule gelmiş gibi görünüyor (mk. Tob.: *simgir-ik*) ise de, bu ayrıca *süm* ve daha doğrusu *sim* isim kökünden türemiş olsa gerek; bu *s*im ise hemze >y veya hemze >s ile *in* dan *s*in veya *y*in den ibaret olup ayrıca *n*>*m* değişimine de uğramıştır. (R. III, 514 mk. *in*). D. L. T. I. 50; III, 4: *in, yin* = koyun torai, pislik. Şu halde *süm-ük* (ki aslı: *inük*) ve *simgir-ik* (ki aslı *ingir-ik*) kelimeleri (pislikti) mânasında olsa gerek. A.U.E.

[3] Altayca'nın aynı mânadaki *çingir-ık* kelimesinde asıl kökün *in* olduğu görülmektedir. Yalnız bunda hemze > ç değişimi vardır, ve kelime kalın ahenklidir *çin-gir-ık*. A.U.E

اول برغ بردی (ol bar-ıg bar-dı A.U.E) «il est parti tout droit, sans sarrêter»;
 مناك يرلم نناك (meninğ yorık-ım netek. A.U.E) «vois Comment est ma démarche?»
 (I. S. 34 ve 44);

انك يك كترکی کر (anınğ yūk k'otr-üg-i k'ör) «vois comment il soulève la charge
 (= vois son fait de soulever la charge)» (II. s. 130);

انك ات تفرانچی کر (anınğ et togra-g-ı k'ör A.U.E) «vois comment il hâche la viande».

Miktarca az bir takım -ik li isimler, benzeşim (örneksenim, analogie) yoluyla isimci tabanlardan türemiş görünüyorlar :

top-uk topuk kemiği «cheville» (top «rond, boule» dan);

pot-uk potlanmış, kabarmış «bouffant» (pot «renflement» dan);

koğ-uk, kav-uk içi boş şey «creux» ve kav-uk «mesane, iri serpuş «vessie, gros bonnet» (mk. kof);

koş-uk (mk. koş-ak);

cız-ık cızlayan «brülant, sensible» mk. (cız-la-mak);

pirt-ık (yirt-ık ile örneksenim yoluyla, pirt-ı dan, mk. hırtı pirtı, parta!).

(Oda arkadaşı) mânasında olan odasıık (oda-şık?) de, (oda) kelimesinden ve müşa-
 rekët fiillerine (bk. daha yukarıda: alış-ık vs.) benzeşim yoluyla bir isim tabanından
 teşkil edilmiştir.

En sonra şu nöbetleşik (kaşıklenik) leri de alalım :

sıv-ık X sıva(-mak);

incik (kemiği «radius» X ince «fin, mince»;

dişik X dişe-mek;

işrik X işre-mek.

861. Bir takım -ek li ve -ik li fiiller vardır ki, bunların birincileri -e li, ikincileri
 -i li mastarlarla ilişkinlik gösterir. Fakat bunların türeme isimler nev'inden olduğu mu-
 hakkak değildir: Meselâ buda-mak «émonder» fiilinin (dal, düğüm «branche, nœud») mânasındaki
 budak kelimesinden daha eski olduğunu kabul etmek güçtür. O mastar, bu budak
 kelimesinden ya daha sonradır, veya hiç değilse onunla çağdaştır [1]. Bu
 ilginlerin şeması şöyledir :

ek (ik) X e-(i-)

ek X e- ilginliği :

esnek (sundalye vs.) bükülür «pliant» X esne-mek «bailler»;

elek «tamis» X ele-mek «tamiser»;

oynak «mobile, qui a du jeu» X oyna-mak «jouer»; mk oy(u)n «jeu».

uğrak karşılaşma yeri «lieu de rencontre» (Kam. I, 472) X uğra-mak «rencontrer».

Şu kelimeler de böyledir. (Sondaki boğazlıyı parantezler arasında koymak suretiyle
 her ilginliği tek kelime ile gösteriyoruz):

ada(k), muk. ad; ora(k); ula(k); bu(a)(k); toza(k); daya(k); tara(k); tırma(k); do(a)(k);
 kapa(k); kcyna(k); kuşa(k); kıvra(k); muk. kıvır; yara(k); yañşa(k); ya(a)(k); ya(dıra)(k);

[1] Bizce müellifin bu fikri düşünülmeğe değer. Her halde kesin olarak kabul edile-
 mez. Bugün bir takımlarının mastarı görülmez olmuş ise, bu bunların vaktiyle kullanılmı-
 şın olmasına delâlet etmez. Meselâ şu son misaller arasında orak (aslı orgak D. L. T. I,
 14) kelimesi için yine aynı yerde «(ordı yani otu kesti) kelimesinden alınmıştır» denili-
 yor. A.U.E

yama(k); yıra(k); ene(k); iste(k); öde(k); muk. ödünç; titre(k); döse(k); dire(k); dile(k); düne(k); g'evre(k); ge'evşe(k); yelte(k) × yelten-mek; küre(k); akşa(k); yasa(k); siva(k); çingra(k); yepre(k)..

-ik×i- ilginleri:

eksik «manquant, incomplet» × eksi-mek «diminuer»;

büyük «grand» × büyü-mek «grandeur»;

soluk «respiration» × solu-mak «respirer»;

Bu kelimeyi sol-mak dan sol-uk «fané» ile karıştırmamalı.

Bunlar da öyledir:

oci(k); ari(k); avrı(k); ışık(k); ılık(k); obru(k); soğu(k); tanı(k); yalabı(k); esri(k); cücü(k); çürü(k); yürü(k); yülü(k); inci(k) × incit-mek; ışık veya ısı × ısıt-mak; ari(k); porsu(k).

Şu aşağıki kelimeler, -pi(k) ve -pe(k) ilginlerine dayanır:

kaypa(k) «qui glisse, qui s'échappe»;

sölpü(k) «lâche, flasque»;

yelpi(k) «fort asthme»; mk. yelpirdet-mek, yelbir-mek «l'aire flotter au vent».

-pek, -pik unsuru bir türeme lâhikası gibi görünüyor, söl-pir-mek, kay-pa-mak ve yelpirdet-mek fiillerini şunlarla mukayese ediniz; kay mak «glisser» söl-mek, söl-gü «flasque» gevşek, yel-mek veya yeper-mek «couirir, se hâter» (MENINSKI, Dict. yelüp yüpür-mek: Burh. Kât. 736, I, 6: yelüp yupurmak), mk. yel yeperek yelken kürek tâbiri ki, acele edişi bildirir. (Lehçelerde: yel yeperek ol-mak, KUNOS Adakale s. 17, I, 11). bk. § 835, soularda; mk. سالبونق sarkık deri «peau pendante» (G. D. 236.).

862. -ek×-e- ilginler örneğine şu ilginleri de yaklaştırmalı:

1° — -lek×-le- (§ 838) × -li? (§ 853, ihtar);

2° — -dek×-de-×-di.

Bu ilginlerin ikincisini (§ 850, 2° ve ihtar 3) te mütalea etmiş olduğumuz için, burada yalnız birincisinden bahsedilecektir. Şuna dikkat edilmeli ki, bunlar hemen de daima (-lak×-la- lı) arcaî sınıftan kelimelerden ibaret bulunmaktadır, ve bunun böyle olmasının mânası da çoğu zaman açıktan açığa göze çarpıcı ifadekâr bir mahiyette olan bu kelimelerin kemlemci «péjoratif» edasıyla izah edilir. Bunların bazıları sesadlardan teşkil edilmiş bulunuyor (mk. § 850, 1°):

pat-lak veya çat-lak «crevé, éclaté» × pat-la-mak veya çat-la-mak «crever»;

zır-lak veya cır(t)-lak «bavard» × zır-la-mak veya cır(t)-la-mak;

şap-lak veya şap(a) silic, tokat «gifle» × şap-la-mak tokatlamak «gifler»; mk. eski çap(a)la [1];

fır-lak veya fır(a) (kırılmış bir kabın patlayışı) [2]; veya pır-lak topaç «toupie» × fır-la-mak;

[1] Bu kelime (vurmak) mânasındaki çap, çarp (mak) kökiyle ilgili görünüyor. A.U.E

[2] Müellif bunun için «éclat d'un récipient cassé» diyor. fır(lak) kelimesinin bu mânasına biz rastlamadık; sonra bu kelimenin topaç mânasıyla ne cihetten ilgili olduğu da anlaşılmıyor. A.U.E

par-lağ «brillant» × *par-la-mak*;

hort-lağ cadı, vampir, kara konçolos, gulyabani «vampire, loup-garou, strige (stryge) brucolaque (Dict. de l'Acad. 1814 tab'ı) [mk. Yunanlılar'ın βρικδλακας veya βουδουλακας

Rusların *вурдалакъ* ve Bulgarların *вурколакъ*] × *hort-la-mak* «rugir; revenir (ou revenant)».

Başka misaller:

yama-lağ «rapiécé» × *yama-la-mak* «rapiécet»;

iş-leğ «fréquenté (chemin); qui fonctionne bien» × *iş-le-mek* «travailler».

Bu ilginlerde görülen *-lağ* lı isimler, çoğu zaman mekân isimleridir (mk. *-ağ* lâhikası, § 859 ve yine *-lik* lâhikası, § 527):

kış-lağ (§ 124) × *kış-la-mak* «passer l'hiver dans la plaine, prendre ses quartiers d'hiver»;

yay-lağ (§ 124) × *yay-la-mak* «passer l'été dans la montagne»;

tuz-lağ (§ 124) × *tuz-la-mak* «saler»;

ot-lağ «pâturage» × *ot-la-mak* «faire paître»;

su-lağ «endroit où l'eau abonde; godet pour oiseaux» [1] × *su-la-mak* «abreuver, arroser»;

kum-lağ «sablonnière» (Barbier de Meynard, 33-34 altında);

Muk. *tar-lağ* veya *tar-la* «champ»; mk. Div. L. T., I. p. 414: *tarry-lağ*; Mk. aynı yer: *turuy-lağ* «durulacak yer».

burt-lağ «taşlı yer».

-lek lâhikasının bahis mevzuu olan ilginlik dışında bir varlığı olup olmadığını bilmek meselesi açıklanmaya mühtaç bir şeydir. Hakikaten bu lâbika ayrı olarak kullanılmış idiyse, insanın hatırına o zaman ilginlerin öteki haddi çekilip gitmedi mi gibi bir sual gelebilir. Her ne ise biz şurada *-la-mak* lı bir ilginin fiili yok görünen *-lağ*, ile eklemişen fiilleri ve türemli olmayarak örneksenimli teşekküllerden ibaret bulunan ve *-la-mak* lı bir fiil ile ilgin olsun olmasın *-lağ* la nihayet bulan kelimeleri küme liyoruz:

göm-lek «chemise» eski Osmanlıca'nın *gön-lek* (§ 73. ihtar) kelimesinden ki ilkin *gön* «deri» den ceket «veste de cuir» olarak kullanılmış; mk. Fransızca'nın «derilik» mânasındaki «cuirasse» kelimesi;

tor veya *tor-lağ* [2] (toy, tecrübesiz «sot, inexpérimenté, XV inci asırda Padişaha karşı isyan eden dervişlere verilen ad»);

tay-lağ deve sıpası; muk. *tay* «poulain»;

toy-lağ küçük toy kuşu «petite outarde»; (toy dan); yine mk. *burt-lağ* «domuz yavrusu, pourceau»; *oğl-ağ* keçi yavrusu «cheveau»;

girt-lağ «gosier» (*girt* «r.le» dan); *boğart-lağ* «larynx» *yirt-lağ* kapakları dışarıya çevrilmiş gibi görünen (göz) «érrillé (oeil); *yirt(-mak)* fiil tabanı üzerinde teşkil edilmiş bir kelime;

bağirt-lağ bir nevi yaban ördeği «sarcelle» (mk. *bağır-mak* ve *bağirt-mak* [3]) bir fiil tabanı üzerinde teşkil edilmiş kelime;

[1] Kuşların su içeceği küçük çanak «godet pour oiseaux» mânasında olunca, bu kelime lehçemizdeki kullanışıyla *su-lağ* olmak gerek. A.U.E.

[2] Müellif bu kelimeleri *turlağ*, *tur* suretinde kaydediyor. A.U.E.

[3] Müellif bu ördek ismini *bağır-mak* tan türemliyor. Fikrimizce bu (gögüs ve karaciğer) mânalarındaki *bağır* veya (bel, yan) mânasındaki *böğür* le ilgili görünüyor. A.U.E.

*Yañır yañır yoñalaqlar;
Domur domur domaqlar,
Yuvarla-r-ım yuvarlaqlar,
Manav Seydi de-r-ler baña.*

(MEHMED TEVFIQ, *İstanbul'da bir sene*, 2 inci ay, s. 22).

Diğer taraftan mk. (§ 862 deki) *hort-lağ* kelimesi münasebetiyle *purt-lağ* «vampire» kelimesi ki, bu Blau tarafından 285 s. de verilmiş; ve yine onun tarafından *boğurt-lağ* kelimesine de yaklaştırılmıştı. Bak o gramere s. 564. aşağılarında.

yuvalak veya *yavarlak* × *yuvar-lamak* (evvelkilerinin mânadaşı);

tom(b)alak «gros, gros» (mk. *tom*, *tombul*, *tümbül*);

tümbel(le)k dibine deri gerilmiş toprak bir testiden yapılmış bir nevi küçük trampete, dümbelek «sorte de tambourin fait avec un vase de terre dont le fond est tendu de peau» (mk. *tüm* ve *tümbül* toprak, şişman);

apalak = şişman, iri ve semiz «gros (enfant), poupard»; (mk. *ablağ* «yanaklı, iri ve sarkık yanaklı», *yassı* ve *yaygın* suratlı «joufflu, maflus»;

dangalak [3] zarafetsiz, kaba saba «lourdud, balourd»;

yapalak «bir nevi baykuş, puhu kuşu»;

kocalak avcı kuş, büyük çaylak «milan» nevinden (B. de M.).

kozalak selvi yemişi, yabancı, olmamış meyva, koza, yumuşak balmumundan mühürleri örtmeğe mahsus kapsül (ceviz mânasına *koz* «noix» dan);

kızalak gelincik çiçeği *kızıl* «rouge» dan;

şabalak Osmanlı saltanatının son meşrutiyet devrinde fes yerine askere giydirilen serpuş;

ışkırak, *Qaragöz*'ün özel serpuşu «coiffure particulière de *Qaragöz*».

şavalak geveze, azamet satan «bavard, prétentieux» (B. de M.).

İHTAR. 2 — Bilindiği üzere *-ik* lâhikasının vokali *-[i]k* suretinde yardımcı ve kararlı bir vokaldir. (§ 182). Bununla beraber az miktarda bir takım *-la-yık* lı türemeler vardır ki, bunlar aynı lâhikanın teşkilci veya kararlı vokalle (§ 183) *-(y)ik* suretinde bir çeşidi var olduğunu gösteriyor gibidir:

ağla-yık yalandan ağlayan «pleurnichard»;

çağla-yık [4] çağlayarak akan su «bruissant (eau)» × *çağla-mak*'tan (sesad);

cırla-yık bir nevi kuş «espèce d'oiseau» × *cır-la-mak*'tan (sesad).

Bu kelimelerin ifadekâr mahiyetine ve *-yık* unsurunun her türlü halde *-la* dan sonra geldiğine bakarak, bunun yukarıda mütalea edilen *-lağ* lâhikasının bir (ifadekâr) gelişimi olması lâzım geleceği kabul edilebilir.

Bu faraziyeyi tasdik eden bir şey de, *-dağ* lâhikasının *-lağ* lâhikasına muvazi olarak velev ki şu tek halde olsun aynı gelişimi almasıdır: *بىڭقۇدا-يىك* (*Kamus* tercümesi I. 335); bk. § 850, ihtar 3.

[3] Bu kelime şaşmak mânasında *t(d)an-mak* mastarının *dangal-mak* (kendi kendine şaşma kalmak) suretindeki mutavaattan yapılmış olup (şaşkın, ne yapacağını bilmez) gibi aslı bir mânadan alınmış olacak. A.U.E

[4] Garbî Makedonya'da (Karaferiye βερροια) de akarsuları bol bir çayırlığın da adıdır. J. D.

Mk. Aynı mahiyette bir gelişmeyi; fakat, dudak konsonu *v* nin araya girmesiyle:
hırtlı-a-uk X *hırtlak* «gosiér» (Bk. Bianchi حرتلاق *hırtlavuk* ve حرتلاق *hırt-lak*
 ve Aucher).

863. *-ek, -ik* lâhikaları bazan *-li* lâhikasıyla birleşik olarak isimler teşkil eder ki,
 bunlardan bazıları bir istidat veya ehliyet fikri ifade eder (Mk. § 855, ihtar 1):

oku-n-ak-lı okunmaya elverişli «lisible» *oku-n-mak* «se lire, être lu» den;

dokun-ak-lı dokunması olan, tesir eden (söz) «impressionnant, blessant (parole);

dernek-li toplu, kısa «ramassé, court» (Kamus, 790);

otur-ak-lı yerine sağlam oturmuş, geniş bir tabanı olan «bien assis, qui a une base large»;

daya-n-ık-lı dayanması olan, iyi dayanan «ferme, bien appuyé» (zıddı; *dayanışsız*);

g'ür-ek-li görmesi hoş «bel à voir»;

sın-ık-lı kırılır (Bianchi: *şiz-*).

Div. L. T., üç ortac «participe» lâhikası veriyor ki, bunlar Osmanlıca'nın *-ikli* lâhi-
 kasına yaklaşıyor:

1° *-igli* lâhikası ki, mânası: . . . . e kast ve niyet eden, ... e niyeti olan, . . . e mek
 üzere olan «qui se propose de, qui a l'intention de, qui est sur le point de...».

Ml.: *ol at suvvar-ıylı* *ârđi* o at suvarmak niyetinde idi «il avait l'intention
 d'abreuver (osm. *suvormak*) le cheval»;

ol anı todıyurıylı *ol* o onu doyurmağa niyetlidir «il se propose de la rassasier»
 (II, s. 204);

ol tâbrüt-iglı *ol* o tepretmek üzeredir «il est sur le point de faire remuer» (II, s.
 241: mk. *Aynı yer*, s. 258 ve 133 ve III, 233).

2° *-iglik* lâhikası ki, mânası: (. . . . de haklı olan, «. . . e kabiliyetli?»), «qui a le
 droit de... (capable de?)».

Ml.: *ol saña oıra-ıylık* *ol* o sana karşı çıkmakta haklıdır [1].

3° *-iglig* lâhikası: (bk. § 853, zeyl, *sonlarında*).

864. *-ekle-* (*-ikle-*) lâhikası ufak bir miktardaki fiillerde bulunup *-ek, -ik* lâhika-
 sının *-le-* ekiyle birleşmesinden doğmuş olsa gerektir; fakat bugünkü günde tekrarlı oluş
 «fréquentatif» mânasını veren hususî bir morfem teşkil etmektedir ki, bu *-ele-* lâhikasına
 yaklaştırılabilir: § 595, ihtar) [2].

[1] Kâşgarlı'nın bunu tercüme ederken kullandığı «mın hakkıhi» kelimesine bakarak,
 müellif bunu Fransızca'ya (hak) karşılığı «droit» ile naklediyor. Halbuki (hak) keli-
 mesinin Arapça'da bir mânası da «icab» tır ki, bu suretle burada bu siyganın vüçûbî
 mânalı bir fiil olduğu anlaşılır; ve bu itibarla Kâşgarlı'nın misali «o sana karşı çıkmalıdır»
 surelinde tercüme edilmek icap eder. A.U.E

[2] § 595, ihtar'da verilen *-ele-* li fiillerin listesi şu misallerle tamamlanır:

şaş-ıla mak X *şaş-mak* «perdre le tête»;

bağda-la-mak X *bağdu-mak* gelme atmak «donner un^e croc-en-jambe»;

silk-ele-mek «secouer» (Hul. Şâhi, vnr. 37) X *silk-mek*;

Mk. etimolojileri karanlık kalan aşağıdaki fiilleri:

hırpa-la-mak «tirailles, déchirer, tourmenter»;

Buna benzer lâhikalar öteki Türk lehçelerinde de vardır;

Tob. *kıçkır-ıkla haykırışmak* «criailler»; *sığır-ıklâ-sıçraşmak* «sautiller»; *kamağla-sıkı kuşatmak* «entourer» *kama-* nın tekrarlı şekli.

-ik-le- ve *-gile-* (*-gıla-*) lâhikalarının kıyaslaşmasından, bu sonuncu lâhikanın da *-gü* (veya *-ki*, § 868) + *-le-* suretinde çözümlenebileceğini tahmin etmek mümkün görünüyor.

Şark lehçelerinde de *-ele-* li tekrarlık sıygalar bulunmaktadır:

karala- bakmak «regarder» mânasında *kar-* mastarının tekrarlığı. (mk. Bulgarca'nın Türkçeden şu tuhaf kelime alışını: *карадамаданъ* (*karalamadan*)= tahmince aşağı yukarı, takribi olarak «approximativement, environ» ki, bunun aslı mânası: bakmadan «sans regarder»dir, § 1349; belki Osmanlıca *karar-larında* kelimesiyle karıştırılarak).

Osmanlıca tekrarlık misalleri (§ 864, haşiyeye 1) ne şunlar da ilâve edilmeli:

çal-kağd-mak, *çalka-mak* «secouer, agiter» mastarının tekrarlığı; *kür-ele-mek*, *küre-mek* «déblayer avec une pelle (*kürek*)» mastarının tekrarlığı.

Aynı haşiyede zikri geçen *sendele-mek* «chanceler» kelimesi vesilesiyle Viguiet'in (s. 366) da aynı mânada *se-dere-mek* kelimesini verdiğiine dikkat edilmeli. Karaman lehçesinde *sendirle-mek* derler (Γερ., II, 62, I, 16).

öp-ekte-mek [1] (Bianchi: اوپكك) sık sık öpmek «embrasser fréquemment» (mk. B. de M.: *öperle-mek* × *öp-mek*;

tart-akla-mak «tirailles» × *tart-mak*;

did-ekte-mek [2] «tirailles» × *dit-mek*, *didişmek*;

uyukla-mak (veya *pinikle-mek*, *pinekten*) «sommeiller» × *uyumak*;

sür-ükle-mek «se traîner» × *sürün-mek*;

çabalaklan-mak (Bianchi: چابلقان) tepmek, çifte atmak, serkeşlik etmek «regimber» × *çabağa mak*.

Mk. *sayıklama* uykuda söylenmek, «parler en rêve»; *imekle-mek* (çocuklar, ihtiyarlar) emniyetsiz adımlarla yürümek «marcher d'un pas mal assuré (enfants, vieillards)». Muk. Tob. *imgüklü-*

pat-akla-mak; vurmak; muhtasarca süpürmek «frapper; balayer sommairement» mastarı *pat* sesadından teşkil edilmiştir.

-ken LÂHIKASI.

865. Bu lâhika şu becayış «mutation» leiyyle görünür:

(Boğuk kousonlardan sonra) $\frac{\text{کن} -k'en}{\text{قان} -kan}$ × (çınıklardan sonra) $\frac{\text{کن} -gen [3]}{\text{گان} -gan(gan)}$

(bk. 173 ve 174).

sendelemek «chanceler».

Mk. BIANCHI ve PIANZOLA, I, s. 54 *اوکتا* *ivette-mek* veya *evet-lemek* «se hâter» × *iv-mek* acele etmek. (Yine bk. 840, c): *çiyselemek* ve *yañsağa-mak*. J. D.

(Bunlara *dur-ağa-mak* × *dur-mak*; *tep-ele-mek* devamlı ve tekrarlı tepmek × *tepmek* gibi daha başkaları da katılabilir. A.U.E

[1] Bu belki *öp-ük-le-mek* olacak. A.U.E

[2] Belki *did-ik-le-mek* olacak. A.U.E

[3] Türkçede bu lâhikanın muhtelif manzaraları arasında her zaman sıkı bir fark gözetilmiyor. Nitekim en iyi bir lûgatçi olan Sami Bey, *Şâmûs-i Türki'sinde* aynı kelimeyi *اووتقان* *unut-gan* ve Fransızca'dan Türkçeye Lûgat'indeki «oublicux» kelimesinde *اووتقان* *unut-kan* suretinde yazıyor. J. D.

Bu lâhika, hâl - mazi ortacının eski şeklidir ki, bugünkü günde boşzılsından mahrum kalmış olarak lehçemizde -(y)en (§ 733) suretini almıştır. [1] O eski şekil bir takım ortaçlarla yaşamakta devam etmiştir ki, bu ortaçlar sıfat veya daha seyrek olarak alem ismi olmuşlardır.

Bu kelimeler karşılı «correspondant» oldukları -(y)enli ortaçlardan ancak her türlü zaman meşhununun kendilerinde bulunmaması ile ayırd edilirler: Onlar her hangi bir meşhum tarafından alelâde olarak yapıla yapıla, o meşhunun farikalı bir vasfı halini alırlar:

MI.: *unut-kan* «oublieux (qui oublie facilement)»;

unut-an (veya *unad-an*) «qui oublie, qui a oublié» [2].

Şu aşağıki sıfatlarda da böyledir:

kan): *aş-kan* «habitué, apprivoisé, domestique (animal)»;
çalış-kan «travailleur, studieux»;
sirit-kan «ricaneur»;
yapış-kan «gluant, adhérent»;

gan): *aşın-gan* «susceptible, soupçonneux»;
ısır-gan «mordant»;
atan-gan «hoteux» (HÖS. RAH., *Met.*, 141);
otur-gan «sédentaire» (Bianchi ve B. de M.);
dayan-gan «résistant»;
doğur-gan «fécond, prolifique»;
sakın-gan «timoré»;
sıkış-gan «timide» (HÖS. RAH., *Met.*, 141);
soğuş-gan «fouinard, indiscret»;
somurt-gan [3] (H. R.);

k'en): *iliş-k'en* «adhérent, collant» (*Kam.* I. 352);

g'en): *er-g'en* «garçon, célibataire» (Bianchi);
üşen-g'en «paresseux»;
çöz-g'en [4] «qui commence à fondre (neige)»;
dökül-g'en «friable» (*Kam.* I. 279);
iv-g'en «qui se hâte, pressé» Sami-Bey, acayib bk. Bianchi: *iv-gen*);

[1] Lehçemizde yalnız şöyle bir mürekkep ulakta istikbal zamanlı olarak kullanılır: *ben gel-en-e kadar* (= *gelince-ye kadar*) *şu iş-i bit-ir-iver*. A.U.E

[2] *kan*, *gan*, *şan* - *k'en*, *g'en*, *şen* + *ağan* - *eğen* li olan sıfatlar, mevsufları olan zatlarda devam, karar ve sebat üzere bulduklarını bildirdiği için, bunlara *sabit sıfatlar* derler; halbuki -(v)an, -(y)en le yapılan sıfatlar, mevsufları olan zatlarda geçici bir halde bulduklarını bildirdiği için bunlara da *hâdis sıfatlar* derler ki, sabit ve hâdis olmaları, mâna bakımından sıfatların ayrı bir sınıflanmasını teşkil eder. A.U.E

[3] Müellif bunu *somurt-gan* olarak kaydediyor. Bu kelimede hoşuk konsonlardan sonra getirilen *gan* ın *kan* olması gerektiği; müellifin Sami Bey'de kaydettiği *unutkan*, *unutgan* ikizlenişinin bu da başka bir misalidir. A.U.E

[4] Belki *çözül-g'en* olacak. A.U.E

gan): *soļu-ğan* «asthmatique»;
şıca ğan.

gen): *eri-ġen* «fondant» [1].

Kunos (*Ozsm. tör. Nyelkönyv*) da şu misalleri veriyor.

kan): *konuş-kan.*

k'en): *işit-k'en; çekiş-k'en; dövüş-k'en* [2].

gan): *añır-gan; usan-gan; şaşır-gan;*
savur-gan; yanı-ğan.

Şu aşağıki türemeler alem olarak kullanılır:

çağır-gan «criard»;

çığır-gan, çğırt-kan, çağırt-kan «başka kuşları getirmek için avcıların kafese koyup öttürdükleri kuş»;

Ml.: *gıdır-gan* yıldırım «foudre»;

göç-g'en nda tavşanın yavrusu «lapereau» (lehçemizde: *göcen*: A.U.E);

yapır-gan çiçeğin tüveycindeki yaprakların her biri «pétale»;

iv-g'en acolacı;

osur-gan [3];

چاغلان çağıl-gan (*Kam.*, I. 179).

İHTAR. — Bu lâhika bazan *-eg'en* suretinde de görülür ki bu, *-k'en* in bir gelişimidir:

-ağan çoğu zaman olan ve olduğu görülen «chose qui arrive, qui se produit, qui s'est vue souvent»;

çal-ağan kavgacı, şamatacı, hırçın «hargneux»;

kaç-ağan «leste, prompt à la fuite» (*Bianchi ve Kam.* I. 26);

tep-ğen çok tepen «qui rue»;

g'ör-eçen [4];

bur-ağan (mk. *buram buram, bora*) [5];

[1, 2] Müellif burada gerek kendisinin ve gerek Kunos'un misallerini karışık verdiği halde, biz bunları eklerinin çeşidine göre tasnif etmeği daha uygun bulduk. Bu tasnife giren misallerden de anlaşılacağı üzere (*kan k'en*), katıldığı fiilin tabanındaki son konson boğuk olduğu zaman gelir, ve bu takdirde *somurt-gan, unut-gan* gibi kelimelerin doğrusu *somurt-kan, unut-kan* olmak gerektir. (*gan, g'en*), katıldığı fiilin tabanındaki son konson çınlak olduğu zaman gelir; *ğan, ğen* ise katıldığı fiil tabanının son harfi vokallerden biri olduğu zaman gelir. Bunları şöyle bir şema ile gösteriyoruz:

1. Boğuklardan sonra	2. Çınlaklardan sonra	3. Vokallerden sonra	4. Bazı boğuk veya çınlaklardan sonra
$\frac{\text{کن}}{\text{ان}} -k'en$	$\frac{\text{کن}}{\text{ان}} -g'en$	$\frac{\text{کن}}{\text{ان}} -g'en$	$\frac{\text{کن}}{\text{ان}} -eğen$
$\frac{\text{ان}}{\text{ان}} -kan$	$\frac{\text{ان}}{\text{ان}} -gan$	$\frac{\text{ان}}{\text{ان}} -ğan$	$\frac{\text{ان}}{\text{ان}} -ağan$ A.U.E

[3] Müellif bunu *usur-gan* suretinde kaydediyor. A.U.E

[4] Çok gören, müşahit. A.U.E

[5] Müellif bunu *bora* kelimesinden farzederek *boragan*, ve yanındaki kelimeleri de *boram boram* suretinde kaydediyor. Halbuki kelime *bur-mak* tan *buram buram*, tozu dumanı, suyu bura bura yükselen kasırga, «trompe» gibi bir mânada olsa gerek, Mk. Çağ. 78. Yine bk. D.L.T., *bur-mak* = havaya yükselmek. A.U.E

iv-eğ-en (Bianchi, Sami Bey: *iv-g'en*);

yat-ağ-an [1] beldeki silâhlıkta yatar gibi bir vaziyette duran iri bıçak (Sami Bey);

kay-ağ-an [2] dağdan hızla kayıp inen sel, kayan; ve bir nevi düz, yaprak yaprak tabakalı kâratâş ki, yazı taşı ve döşeme için kullanırlar «ardoise» (Sami Bey);

öt-le-ğ-en [3] sığırcık nevinden çok öten bir cins siyah küçük kuş (Sami Bey);

süt-le-ğ-en [4] içinde süt gibi beyaz bir mayi dolaşan nebat nevi (Sami Bey).

Menşeleri meçhul olanlar:

burdagan kuluçka.

-kin LÂHİKASI.

866. Bu lâhika 'ayrı ayrı sekiz manzarada görülür ki, şu suretle kümeleniyor:

1: Boğuklardan sonra:

$$\frac{\text{کین} \quad -kin}{\text{کین} \quad -kin} \times \frac{\text{کون} \quad -kün}{\text{کون} \quad -kun}$$

2. Çınlaklardan sonra:

$$\frac{\text{کین} \quad -gin}{\text{کین} \quad -gin} \times \frac{\text{کون} \quad -gün}{\text{کون} \quad -gun}$$

Bu çeşitli lâhika, akrabası gibi görünen (mk. § 1361) evvelki lâhikaya nispetle daha çok türeme teşkil etmeğe hizmet etmiş bulunuyor. Şu halde *-kan* suretinde kaydedebileceğimiz çifte vokallenişli bir lâhikanın (§ 156 zeyil) varlığı anlaşılıyor. Mk. [§ 1343] *-Kaylılar* levhası.

Yine mk. Çağatayca *دگین* *di-gin* ki, *دگین* *digän* kelimesinin mânadaşı olup, meçhul mânasıyle = Osm. *den-il-en* karşılığı *ay-d-il-an* (Ab. s. 262). Bk. *-kin*, *-ken* lâhikalarının mânadaşlığına dair bir başka misal § 1361 sonlara doğru. Yine mk. *-kinçä*, *-känçä* lâhikaları § 1393.

Evvelce söylenilen türemelere şunları da ilâve etmeli:

sar-gın (*sargın düğün çiçeği*) «renoncule rampante»;

aş-kın (*aşkın-a başkın-a kalk-ış-acak baba yiğit-ler*) «des gens de sac et de corde»;

Eski Osm. *گۆچکون* *g'öç-k'ün* g'öçlerde beraber götürülen eşya, pılıpırtı «bagage, effets qu'on emporte avec soi dans la migrations» (*Aşık - paşa - züde târihi* s. 5).

Bu lâhika mânalaşım «sémantique» bakımından daha ziyade *-[i]k* (§ 860) lâhikasına yaklaşır. Onun gibi ortaçtan ziyade alelâde sıfat mahiyetine çeker, ve müteaddi fiillerle olduğu zaman *-[i]k* ten daha az mutarrit olmakla beraber, yine meçhul bir mâna taşır.

Bunun aksine *-[i]k* li sıfatlar daha ziyade göze görünen fiziki vasıfları, ve *-kin* li sıfatlar ise umumiyette daha az görünür vasıfları ifade etmeğe yarar.

Müstesna olarak *g'eç-kin* ve *aş-kın* kelimeleri kısmen bir ortaç mahiyetini muhafaza etmiş olup, meçhulün bihe nâzım (=yedişleyici, dizginleyici) olurlar:

elli-si-ni g'eç-kin (*aş-kın*) «qui a dépassé 50 ans d'âge».

[1] Bunun izahı eserde verilmiş olmayıp, burada tarafımızdan ilâve edilmiştir. A.U.E

[2, 3, 4] Müellif bu kelimeleri menşeleri meçhul adı altında sıralamış, ve mânalarını da vermemiştir. Bunlar tarafımızdan mânaları verilmiş olarak menşeleri bilâenler arasına alınmıştır. Ancak son ikisinin yeri burası olmayıp, *ğ-en* liler sırasına kaydedilmek gerektir. A.U.E

Şu sıfatlar gayri müteaddi (=fâzım) fiillerle yapılmıştır :

kın, kün):

şas-kın «étourdi»;
bat-kın «défoncé, creux, ruiné, on
 faillito»;
coş-kın } «débordant»;
taş-kın }
aş-kın }
çap-kın «qui court vite; va-au-pieds»;
yık-kın «menaçant ruine».

gın, gün):

doğ-gın «distract»;
oğ-gın «mür»;
bây-gın «évanoui, défaillant»;

kin, kün):

piş-kin «cuit, mür, expérimenté»;
blt-kin «lini (homme), ruiné; pop. fin»;
düş-k'ün «déchû, qui s'adonne à un vice,
 à une passion»;
eş-kin «trotteur»;

gin, gün):

er-gin «mür»;
bez-gin «dégoûté»;
sin-gin «digestif» [1].

Mk. yine:

kın, kün): *kaç-kın, yap-kın, yat-kın, alıs-kın, tut-kın*;

kin, kün): *şiş-kin, küs-kün*;

gın, gün): *az-gın, uy-ğun, saş-gın, dur-ğun, doğ-ğun, yıl-gın, kış-gın, sap-gın?*
 «dévoyé» (belki *sap-kın* veya *zıb-gın* «harpon» dan ayırd için.)

gin, gün): *semir-gin, g'ez-gin, gir-gin* [2].

Müteaddi bir fiilden yapılan şu sıfatlar meçhul bir mâna taşırlar :

kın, kün):

çat-kın intisap etmiş olan «inféodé»;

gın, gün):

var-ğun «blessé»;
boz-ğun «vaincu»;
soy-ğun «dévêtu»;
kır-gın «attristé, offensé»;
yor-ğun } «fatigué»;
ar-gın [*] }
yay-gın «étalé» (Kam., I. 305);

kin, kün):

şey-kin «choisi»;

gin, gün):

düz-gün «aplani, arrangé»;
ser-gin «abattu, malade»;
sür-gün «exilé»;
g'er-gin «tendu»;
çöz-gün (bk. *çöz-gen*);
ez-gin (KUNOS, Osz. tör.) [3].

Şu aşağıdaki sıfatlar müteaddi bir fiilden yapılmış olmakla beraber, malûm bir mânadadırlar :

aş-kın «qui dépasse»;

bas-kın «pesant, qui a le dessus, qui
 l'emporte sur...»;

k'es-kin «tranchant, perçant, net, actif»;

g'eç-kin «âgé» [4].

[1, 2] Eserde bu misaller karışık verilmiş olup tarafımızdan böyle düzenlenmiştir. A.U.E

[3, 4] Müellif buradaki misalleride karışık olarak vermiş olup, tarafımızdan böylece düzenlenmiştir. A.U.E

[*] Müellif § 867 de şüpheli olarak bunu *argı-n?* «faible» suretinde de gösteriyor. A.U.E

Alem olarak kullanılan *-kin* li isimler (*uç-ğun* «étincelle; *tut-ğun* [kullanılmaz] «éclipse» ve *düz-gün* «lard» müstesna,) fiziki bir şiddet veya felâket fikrini taşırlar:

kın, ğun):

bas-kın birden bire hücum «attaque à l'improviste, polisın birden bire gelişi «descente de police»;

gın, ğun):

var-ğın yara «blessure, sürek avı «battue (chasse)»; (oyunda) yalnız başına bir kaç kişiyle oynamak «banco (au jeu)»; *boz-ğın* hezimet «défaite»; *sog-ğın* yağma, çapul «pillage»; *kır-ğın* veba «peste»; (Rouen, 1493 yazmaları, yap. 51: *hoz-ğın* «défaite»; *yan-ğın* «incendie»;

gın, ğun):

gın, ğun):

sür-ğün atla, tazi ile yapılan av «chasse à courre; exil» [1].

Bazı *-kin* li sıfatların teşkili daha az kıyasî görünmektedir ki, bunlar belki bir örneksevim hadisesiyle vücut bulmuştur:

çıl-ğın [2] deli «fou» (mk. *çıldır-mak*);

çiy-kin [3] (mk. *çiyi-mek, çiyinti*);

didir-ğın «remuant, agité».

Pek müstesna olarak *-kin* lâhikası bir isimcil tabana da katılır:

iç-kin veya *iç-gil* «intérieur» (mk. 547, ihtar 4);

eñ-ğın (eñ genişlik «largeur» den) geniş «large»;

(Anadolu'da; aşağı «bas») [4].

ú - (ú) $\frac{-[i]n}{-[t]n}$ LÂHİKASI.

867. $\frac{-ün}{-an}$ söylenişlilerde ú- suretinde de yazılır. Bu lâhika bilhassa alemler teşkil etmeğe yarar:

-in, -un):

yığ-in «tas»;

ağ-in «courant; incursion militaire; mk. MEL., Ar. Fil.; s. 670»;

kaç-in «infiltration, fuite d'eau»; (B. de M.);

çal-in çakmak «briquet»;

çak-in (veya *çak-ım*) şimşek «éclair»;

-in, ün):

ek'in «semailles»;

eğ-in «échines» (*eğ-mek* «plier» den Sami Bey'e göre);

diz-in (veya *diz-i* «rangées»);

tüt-ün «fumée, tabac»;

sök-ün «apparition brusque»;

öt-ün afiv (B. de M.: اوتون) «action de

[1] Müellif buradaki misalleri de karışık olarak vermiş olup, tarafımızdan böylece düzenlenmiştir A.U.E.

[2] Belki aslı (*yığ-ğın*) = çok bağıırıp çağırın? A.U.E

[3] Ash, *çığış-kin* olacak. A.U.E

[4] Bu mânasiyle «çok inmiş ve aşağılaşmış» demek olan *en-ğın, in-ğın* olmak gerekir ki, böylece bu bir fiil kökünden yapılmış olmakla ötekisinden ayrı sayılmalıdır. A.U.E